

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.

Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, április 1.

A hadsereg fővezére.

A »Budapesti Közlöny« mai száma élén a következőket közli:

Ő császári és apostoli királyi Felsége az alábbi legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsájtani:

Kedves unokaöcsém Ferencz Nándor
főherceg Ur!

Valódi öröm és megnyugtatás tölt el, hogy Kedvességed egészségének hosszabb gondozása után ismét teljesen kiépült s ennél fogva azon pillanat is megérkezett, a midőn Önt — úgy Kedvességed kívánságának és hő vágyódásának, valamint saját szándékaimnak megfelelőleg, — katonai működésének terére visszavezethetem.

Kedvességedet tehát ezennel közvetlen legfelsőbb haduri fennhatóságom alá helyezem.

Eszerint Kedvességed, nem korlátozva határozott parancsnoki állással járó teendők által, ezentul alkalmat fog találni, hogy nagyobb gyakorlatok alkalmával időközönként különféle hadtestek vezetését átvehesse, hogy az összes hadügyhöz magasabb álláspontból közelebb léphessen s hogy egyáltalában a szárazföldi és tengeri fegyveres hatalom valamennyi viszonyai felől azon gazdag tájékozást nyerhesse, mely a közjólétnek egykoron csak javára leend.

Katonai törzsének felállítását és a

Kedvességed teendőit szabályozó részleteket külön utasítással rendelem el.

Kelt Bécsben, 1898. évi márczius hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Öröm és megnyugvás szál a király szivére, midőn végre bizonyossá vált, hogy unoka öcsöcsé Ferencz Ferdinánd főherceg súlyos és oly aggasztó betegségéből teljesen felgyógyult.

Hála Istennek érte.

Egész szívvél érezzük mi is királyunk örömét, mert igazabb hódolattal és szeretettel ritkán viseltetik nemzet, az ő koronás Ura iránt, mint ahogy a nemzet szivét ismerő, történelmünket át értő királyunk személye iránt mi magyarok ragaszkodunk.

Igazi nagyok soha sem nőttek nagygyá mély fájdalmak, nehéz gyötrelmek nélkül. Királyunknak is bőven, nagyon bőven kijutott a fájdalmas napokból.

Ime most öröm éri, midőn unokaöcsöcsé, kibe trónjának jövő reményeit helyezte, Isten segítségével testileg is elég erőssé vált nagy hivatásának, ezen remények megvalósításának teljesítésére.

A legfelsőbb kézirat kijelöli új munkakörét is a presuntív trónörökösnek. A legfelsőbb hadur után első lesz a hadseregben, vezére, éltető lelke.

Kitünő anyagot vesz át. A hadsereg legénységének fegyelme, kitartása, kiképzése mintaszerű, a tisztek kiképzésük gondos volta nyomán magas szellemi nivón állanak, mely a mai hadi technikában egyetlen biztosítéka a győzelemnek.

Az óriási összegek, a számtalan milliók miatt mibe ennek a hadseregnek fentartása kerül, nem zúgolódik a nemzet, mert tudunk bizni benne, hogy hazánk biztonsága jó és erős kezekbe van letéve.

Ennek a hadseregnek lesz fővezére Ferencz Ferdinánd főherceg.

Módjában lesz megismerni mindkét ország fiatalságát a hadseregben, hasznavehetőségüket, fegyverképességüket és hűségüket. A magyar fajt itt fogja megszeretni először.

Módjában lesz a nagy gyakorlatoknál látni és figyelni, úgy mint a németek nagy császára látott, figyelt és beszélt, s itt fogja a magyar faj értékét megítélni.

Módjában lesz szemléi alkalmával érintkezni a nemzettel, az egyszerű néptől kezdve a legfőbb inéltóságokig és érezni fogja, hogy a magyar nép őszinte, midőn az uralkodó családra tisztelettel tekint és eközben nem nézeget alattomban más felé sem a pángermán sem a pánszláv, stb. bálványokra és saját tapasztalatából érti majd meg, hogy leendő trónjának hol van a legbiztosabb alapja.

Az állam organizmusába illesztetik most Ferencz Ferdinánd, hol nem csak a hadsereg, de mindenféle »viszonyokról azon gazdag tájékozást nyerheti, mely a közjólétnek egykoron csak javára leend.«

A mi legalkotmányosabb királyunk lesz vezére, tanácsadója és parancsolója, a legalkotmányosabb király szelleme fogja őt áthatni.

Betegsége hosszú időn át távol tartotta

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Csak leány.

Németből: Niedermanné Géher Hedvig.

»S így meglehetsz győződve kedves barátom, hogy fiad jó helyen lesz nálunk. Én valóban nagyon fogok örülni, ha egy oly eleven fiatal ember jön házamba; hiszen te nagyon jól tudod, hogy nekem »csak lányom van.« De valahogy ne vedd oly értelemben ezt a kijelentést, mint én azt ezelőtt tettem; óh, bár lenne még több ilyen lányom is, mint a milyen Józsa. Na, különben majd meg látja Ernőd. Talán idővel ezt a szoros üzleti összeköttetést, a mely házaink közt fenn áll, még szorosabbá fogjuk köthetni.

Üdvözlő barátod

Kovács Pál.

Erős vonással leteszi a tollat; két jószágon tekintő szem néz az aranykeretű szemüvegen át vis-à-visjára.

— Papa, Müllert vissza kell hívunk tourjáról. Már teljes 8 hete, hogy künn van s rémítő sok pénzt fogyaszt el.

Hangja világosan, hidegen hangzik; a fehér, sötétszöke hajtól övezett homlokon egy ráncoccska volt látható.

— Hagyd most Müllert gyermekem, jőjj ide hozzám, fontos dolgot kell veled megbeszélnem.

Átnyújtá leányának a levelet.

— Nos, mi a te véleményed?

— Az, hogy szükségtelen, hogy személyzetünket szaporítsuk.

Kovács bizonytalanul nézett leányára.

— Hm — izaz, — a hogy gondolod. Azonban esetleg elbocsájthatnánk Farkast.

— Nem apa, őt mindenestre megtartjuk — mondá Józsa kissé megdöbbenve.

— Nos, nos, a hogy jónak látod, én csak úgy gondoltam, mivel azt mondtad . . .

— Csak hagyd el — szakítá félbe hevesen — hiszen én tőlem ide jöhet az a fiatalember — hogy is hívják csak?

— Braun Ernőd, fia a Braun K. czégnek Hamburgból.

— Tehát én tőlem ide jöhet Braun ur a mikor neki tetszik.

— És aztán Józsa?

Az öreg hangja gondtalanul esengett.

A leány tagadólag int.

— Ah, ne gondold arra.

— De te gyermekem rövid időn már 25 éves leszel, én csak javadat akarom. A ki nagyon válogatós . . .

— Az hoppon marad, én azt nagyon jól tudom, csak az a jó, hogy oly jól érzem e mellett magam.

Józsa visszatért helyére. Mélységes csönd, néha néha toll szerzést, vonalzó zörgést s az arany pénz zörgését lehetett hallani.

A szomszéd irodában éppen oly gyorsan s csöndesen dolgoztak, tudták, hogy benn van az

öreg s a mi még több, a nagysága is. A tisztelet, melylyel az öreg ur iránt viseltettek, össze sem lehetett hasonlítani a tekintélyvel, melynek tárgya volt a leány az egész személyzet előtt.

S ezt leginkább az öregnek lehetett köszönni; bár miről volt szó, Józsatól ki kellett kérni véleményét. S mindenben az övé volt a döntő szó. Nyíltan meg kell vallani, hogy éles esze van. Kár, hogy »csak leány!« Az öreg Werner a factotum, ki a főnököt már mint iskolás fiut ismerte, mosolyogva beszélt el gyakran, mily csalódást okozott az apának leánya születése. Fiut óhajtott ő magának, a ki a czégnek fényt, dicsőséget szerez. S midőn lánya született, sóhajta alakította át a már előre meghatározott nevet »József« »Jozsefára.«

Most már nem sóhajta az öreg, már régen nem. Józsaiban, ki már korán kedvet s értelmet mutatott az üzleti élet iránt, oly segítő társra akadt, a kinél jobb egy fiu sem lehetett volna.

— Józsa barátom, kegyed unicum. Hogy lehet magát így eltemetni az üzletben, nem is érdeklődve a szép havas, derült, szívet lelkét frissítő téli idő iránt, — mondá fénylő szemekkel Braun Ernőd, ki éppen most tért haza egy üzleti utról.

— A munka a legjobb a mivel bír az ember, — mondá a leány komolyan.

— Igen, igen, tudom már, »a munka megédesíti az életet« de én nem kedvelem az édességeket.

Józsa nem tud reá haragudni. A friss, ki-

öt a közéletől, mentesítette az előítélet, vagy pillanatnyi benyomások hatásától s az igazság és elfogulatlanság fogja rendezni a tapasztalatokat, miket új állásában oly bőségesen szerezhet.

Igy nyugodtan és örömmel tekintünk a jövőbe, mely az ő személyében realizálódik, mert erősen hisszük, hogy az az őszinte belsőség teljes viszony, mely a nemzet és királya között van, folytatást és megerősítést fog nyerni a messze jövőben is az által, kit a legalkotmányosabb király szelleme vezet, s ki bőséges tapasztalatokat szerezve mostani állásában, megéri, megéri e nemzet értékét, melynek egykor ura lesz. P—y.

A főrendiház ülése.

Budapest, április 1.

A főrendiház ma d. e. 11 órakor ülést tartott gróf Károlyi Tibor elnöklete alatt és minden felszólalás nélkül megszavazta az 1848. évi törvények megalkotása emlékének megünnepléséről szóló törvényjavaslatot, — az ő felségéhez intézendő

feliratot

és a képviselőház 1898. évi márcz. 14-én tartott ülésében ezekkel kapcsolatos 3007. számú határozatát. 1/4, 12 órakor már vége is volt az ülésnek, a melyen a kormány minden tagja megjelent.

Holnap d. e. a költségvetést fogja tárgyalni a főrendiház.

Kossuth támadása és a néppárt.

Abból az alkalomból, hogy Zigmándy-nak másfél évvel ezelőtt megjelent *Kossuth Lajos a világtörténelem ítélőszéke előtt* című művét Zelenyák németre fordította s abból szemelvények jelentek meg a *Deutsches Volksblatt*-ban, — a *Magyar Hirlap* és fióklapjai: a *Friss Ujság* és az *Esti Hirlap* (és ennek nyomán a vidéki sajtó) ezért is a néppártot okolja s a támadást nekik tulajdonítja.

Megapostrofálják Zichy Nándor grófot, mint a ki annak idején »a Kossuth Lajos dícső politikájáért büntönt szenvedett« és úgy emlegetik Zigmándyt és Zelenyákot, mint a néppárt kötelékébe tartozókat.

csapongó jó kedv visszhangot kelt szívében. Nem úgy érez ő is, mintha mély álomból ébredt volna, mióta ő itt van? Nem, egész más színben látja azóta a világot!

Hogy tudja magát jól érezni napról-napra az apja magánirodájában, száraz, üzleti levelezéssel s beszéddel elfoglalva? Óh, ő ezt nagyon jól tudja.

Láthatatlan, titokzatos fonál az, a mely őt ide köti, ide, a hol az is dolgozik, a kié minden gondolatja, kinek kötelességérzetéből már oly sokszor merített erőt, midőn ebben az egyhangu életben mármár lankadni kezdett szorgalma. Mily kedves volt ő neki, azt abban a pillanatban érezte csak igazán, midőn apja Braun Ernőért elakarta őt bocsájtani. Ő is szerette Józst, érzi ő ezt már régen, csak habozását nem érti.

Igy folytak évek évek után. Holnap megint születésnapja lesz.

Bizalmas leányzóban áll Józsa; künn még reggeli szürkület dereng, az égő függőlámpa szelíd fényt terjeszt. Gazdag szöke háját rendez, ha felbontja tömött fürteit, mint fénylő arany tűnik fel az a tükörben. Nem azt mondta-e a multkor Braun Ernő »kegyednek fehér ruhát kellene viselni, haja színével nagyon jól összhangzana a fehér szín.« Ma este megpóválja, mert szép akar lenni, oly szép, a milyen csak lehet. Fehér arca mélyen hajol az illatos virágok fölé, melyet az iroda

Ezzel szemben a néppárt hivatalos lapja, az *Alkotmány* a következő két kijelentést teszi:

Az első az, hogy Zichy Nándor gróf nem Kossuth Lajos politikájáért íteltetett el egy évi börtönre és kárházi, valamint grófi rangjának elvesztésére. Hogy miért íteltetett el, azt megmondja a »Hon«-ba írt cikke a *jogfeladás nélküli kiegyezésről* és megmondhatja a vele együtt elítelt, még ma is élő Jókay Mór a ki akkor szerkesztője volt a »Hon«-nak.

A másik, amit konstatálni kívánunk az, hogy ez idő szerint sem Zelenyák, sem Zigmándy nem országgyűlési képviselők és ennél fogva nem is lehetnek oly értelemben pártkötelékben, hogy az ő publicisztikai vagy egyéb működésükért akármely párt is felelősségre vonhatná őket. Hová jutnánk, ha egy országgyűlési pártnak kellene felelnie azoknak működéséért, akik ugyanezen elveket vallják politikai meggyőződésük gyanánt?

Az osztrák expose hatása.

Tegnapi sürgönyeink között hirt adtunk az osztrák költségvetés benyújtásáról. Ez a költségvetés sokkal realisabb, mint a miénk, az új pénzügyminiszter pedig ügylátszik, ugyancsak otthonos szakmájában.

Minden oldalról nagyon jól fogadják az exposé s annak csaknem öt millió forintnyi feleslegét. Kezd éledni bennünket a remény, hogy e fölötti megelégedésükben talán le is mondanak a — kvóta felemeléséről.

Az expose jótékony hatásáról meggyőző bennünket a bécsi lapokból összeállított következő szemelvény:

A »N. Fr. Pr.« azt mondja, hogy Kaizl költségvetése becsületesebb mint az előbbi volt és kiemeli, hogy Kaizl miniszter azt a helyes alaptételt állította fel, hogy csak a jövedelmező tőke szerepelhet úgy, mint beruházás.

A »Fremdenblatt« hangsúlyozza, hogy a költségvetési provizorium átka alatt lehetetlen mindama produktív beruházásokat keresztül vinni, a melyeket a lakosság oly óhajta vár. Ez tisztán mutatja és éreztetővé teszi, mennyire nélkülözhetetlen mindenki érdekére nézve, hogy a törvényhozás és a közigazgatás szabályszerűen együttműködjen. Kaizl fejtegetéseiből is kitűnik a kormány ama elhatározása, hogy alkotmányos kötelességeinek a legszigorban eleget tegyen.

személyzet küldött neki, ez már régi szokás volt náluk, ép oly régi, mint az, hogy ilyenkor az egész irodai személyzet részt vesz az esti lakomán. Szeme, ajka, szeretettel érinti a csokrot; hiszen tudja, ki választotta ki az ő kedvenc virágait!

Röviddel 8 óra előtt megjelent Braun Ernő, egy külön ajándékkal, fehérpapírba becsomagolt hosszas tárgygyal. Józsa meg volt lepelve.

— Mily előzékenység!

Braun könnyedén meghajtá magát s kibontja a csomagot:

— Nekem különben egy kéréssem van Józsa, ily ünnepnapon könnyebben meghallgatják s teljesítik az uralkodónők rabszolgáik kérését!

— Látszólag alig hallgatja Józsa a bevezetést, bámulva nézi a most már leplezett kicsiny aquarellt, melyet Ernő át nyújt neki.

— Mily gyönyörű! maga festette ezt? tudom hogy szokott festeni, de ez remekmű!

Aztán hangos jókedvben fakadt ki. Hiszen ez az ő kertje! És mily szép! Itt a régi almafa, melynek galyjain anyja megbotránkozására oly sokat hintázott gyermek korában, ott a lugas, melyben oly gyakran ül.

— Maga művész! — mondá feltekintve. — Lépjen egészen a festői pályára, ez az igazi tér, a hol tehetségét érvényesítheti!

— Józsa, kegyed maga is ajánlja ezt? Akkor tegye meg a többit is: beszéljen apjával, hogy legyen szószólóm apám előtt!

A »Wiener Tagblatt« kifejti, hogy talán sohasem volt még eset arra, hogy a pénzügyminiszter a pénzügyvitel feltétlenül alkotmányos korrektségéhez ragaszkodjék.

A »Vaterland« azt írja, hogy Kaizl nagyon józan, nagy tudományu és egyáltalán nem szűkkeblű pénzügyi politikusnak tűnt fel.

Az »Extrablatt« Kaizl költségvetését óvatosságnak és józannak nevezi. Kaizl dr. semmit sem burkolt fátyola, semmit sem szépitett.

A »Deutsches Volksblatt« elismeri, hogy a beruházási költségvetés megszorítása szűfű pénzügyi politika következményének felel meg.

A »Reichswehr« szintén örömmel emlékszik meg a költségvetésről, hozzá teszi azonban, hogy mi lesz már most? Mikor kerül tárgyalás alá a Házban? Mi lesz a kiegyezéssel — mondja tovább — a melyet a mai budget-beszéd csodálatosképpen alig érint? Mikor jut el odáig az államhatalom, hogy a különböző torzsalkodó körökkel, melyekből maga a parlament áll, végre egyöntetűen dűlőre vihesse szándékait és terveit? Bizony erre a kérdésre sem a kormány sem más nem tudna felelni. A felhők pedig egyre tornyosulnak a politikai égén.

Osváthné áprilissa.

Ugy tanultam sylabizáló nebuló koromban, hogy a birtok viszonyhoz kell egy birtokos, meg egy birtok, még pedig elől áll a birtokos, utána jön a birtok. Diák koromban fel dulatták velem ezt a szép viszonyt és azt kenték belém mogyoró hájjal, hogy birtokviszonynál elől áll a birtok, utána jön a birtokos »genitivus«-ba. Most pedig olyan formának ismerem a birtok viszonyt, hogy elől áll a birtokos, de utána nem jön semmi, a genitivus pedig több rendbeli váltókat jelent.

Legujabban aztán meg egy birtok viszonyról értesültem. T. i. hogy van itt Váradon egy rendőrbiztos aki semmiféle genitivuszban nincs ugyan, de egy láda arannyal áll szoros birtokviszonyban.

Micsoda!? Egy rendőrbiztos, akinek egy láda aranya van!?

Ilyen birtok viszonyról nem írt még grammátika, sőt ilyesmiről még a legöregebb rendőrbiztosok sem tudnak, hogy elő fordult volna, akár mint szabály, akár mint kivétel.

Elhatároztam, hogy meg interjavalom a bol-

Józsa barátságosan intett neki. Tehát ez volt az, a mi a szívet nyomta! Nos, ő benne a legjobb közvetítőre talált.

Egy óra mulva összetett karral támaszkodik apja íróasztalára.

— Beszélneem kell veled apa Braun Ernőről.

Az öreg ur boldogan mosolygott.

— Tehát végre ennyire vagytok? . . .

— Nem papa, nem ez az. Braun ma egy képet adott nekem, egy aquarellt, oly szép, oly remekül kidolgozva — apa, ő kár kereskedőnek s minden vágya a festészet. Kérlek apám, irjál atyjának, hogy engedje fiának szíve sugallatát követni.

— Az öreg gondtelt arcot vágott..

— És mi lesz az én üzletemből, ha te festőné leszel?

— Józsa nevetett.

— Hiszen nem is kellek neki; ő csak a művészet iránt érdeklődik.

— Józsa gyermekem, térj eszedhez, mi lesz ennek a vége? Hát te senkit sem tudsz szeretni?

— De igen apa.

— Nos és ki az?

Egy pillanatra lehajtá fejét a leány, aztán bátran mondá:

— Farkas Béla.

Kovács felugrott.

dog genitívuszt, illetőleg birtokost és gyöngébb birtok viszonyaimra figyelmeztetve megértettni próbálom majd vele, hogy teljesen grammatikai eljárás lesz, ha úgy szerkesztjük meg a viszonyt, hogy két birtokos lesz és egy birtok.

Én már úgy is benne vagyok az újabb genitívuszban.

Gyorsan futottam a kitűzött cél felé, nehogy megelőzzön valaki, s csak hamar megtaláltam a birtokos ur szobáját.

Vártak már rá az ifjabb nemzedékből vagy husszan.

— Mit akarnak az urak?

— Bizalmas beszédünk volna a biztos urral.

— Miért nem mennek hát be?

— Nem ereszt!

— Nem!?

Kopogtattam.

?

— Ismét kopogtattam. Biztos ur nyissa ki az ajtót a közvélemény nevében!

Erre meg nyílt az ajtó s bosszus arczeval előttem, illetve előttünk állt a biztos:

— Mi ütött az urakba, hogy nem hagynak dolgozni.

Én vettem át a szót.

— Biztos ur, mi tudjuk, hogy önnek egy láda aranya van.

S mi mély tisztelettel eljöttünk látni önt, mint egyetlen aranyos biztosát a hármass bérezű hazának.

— Éljen! hangzott fel husz torokból.

H. A. biztos nagyot nézett.

— Nekem egy láda aranyom?

— Igen! ennyit biztosan tudunk, de lehet több is.

— Hiszen lehetni lehetne, de mit ér ha vanni — nincs.

— Ni-i-incs?

— Uraim tartsanak nállam házkutatást és minden lába aranyért, melyet nállam találnak adok kettőt. Gilt?

Meghökkenünk.

— De biztos ur mi biztosan tudjuk, hogy aranya és ládája van.

— Komolyan beszélnek?

— Van-e komolyabb dolog egy láda aranyánál?

— De hát ki mondott ilyesmit? Nem értem?

— Ki? hát Osváthné urnő, ki szintén szekér számra rendelkezik e nemes fémmel.

A biztos nevetett, hahotázott aztán le tépte a

— Lehetetlen a mit mondasz gyermek! S már megegyeztetek?

— Nem apám, hiszen én a gazdag Kovács lánya vagyok.

— Ez nem lehet gyermek, ezt csak üzd ki a fejedből.

— Nem tehetek róla apám, de szeretem őt s ha ellenzed, úgy el kell hagynom ez ott-hont.

Hiszen én eleget tanultam, meg tudom keresni kenyeremet.

Egy gyors érzésnek engedve, Kovács hatalmas kezei közzé vette leánya fejét, nedves szemeibe nézett s megcsókolta üde ajkát. Künn a téli napsugár némely helyen elővasztotta a havat s ott zöld levél s fehér bimbó fakadt: hóvirág, a tavasz előpostája!

Uraim! Ezennel tudatom önökkel, hogy Farkas Béla urat üzletvezetőmé neveztem ki. Ne köszönjön semmit kedves Farkas, már régen akartam azt tenni.

— Nos, most menjen, mutassa be leányomnak magát új állásában.

Mintha álom lenne, úgy csengtek Farkas fülébe e szavak s sietett fel a szőnyeggel fedett lépcsőkön. Néhány perc múlva Józsa feje a keblén nyugodott s két boldog ember nézett a legbensőbb szerelem kifejezésével egymás szemébe.

kalendáriumot a falról s rá bökött az ujjával a dátumra.

— Április egy.

Köby.

Hamisítások egy pénzügyintézetben.

A múlt év nyarán Böhm Mátvás, az országos zálogkölcsön- és takarékpénztár részvénytársaság tisztviselője megszökött a fővárosból s vele eltűnt egy leány is, akivel szerelmi viszonyt folytatott volt. Fiatal feleségét Budapesten hagyta a szökevény, kiről csakhamar kiderült, hogy az intézetnél, melynek szolgálatában állott, nagyobb visszaéléseket követett el. Utána néztek a dolognak s nem volt nehéz rájönni, hogy Böhm körmei közzé kaparította Kurlander Ignác 40 részvényét és mintegy 480 forint pénzt, továbbá Schwartz Ferencnek 25 Hungária részvényét s azokat elzálogosította a Hitelbankban.

A takarékpénztár közel 13.200 forint kárt szenvedett, ami Böhmnek csak arra volt jó, hogy néhány vidám estét csapjon, aztán egy kújutazást tegyen a kedvességével. Mikor a pénze fogyni kezdett, hazajött és jelentkezett a rendőrségen. Öt hónapja ennek és ma volt Böhm ügyében a végtárgyalás: Czárán István kir. táblai bíró elnökle alatt, kinek szavazóbírái Cséke Kálmán és Adám Arpád dr. A vádhatóságot Átányi József dr. alügyész képviseli, a vádlott védelmét Vaisz Sándor dr. vállalta el.

Egy börtönőr vezette az ítélőtanács elé a vádlottat, ki töredelmesen beismeri a bűnét s a következőket vallja előbb az általános, majd a részletes kérdésekre.

Böhm Mátvásnak hívják, 30 éves, nős, egy gyermek atyja, izraelita, büntetlen, volt magánhivatalnok.

Czárán elnök: Önt a törvényszék vád alá helyezte két okirat hamisítás miatt.

Vádlot: Igenis.

— Bűnösnek érzi magát?

— Igenis, bűnös vagyok.

— Milyen állása volt önnek az intézetnél?

— Folyó számla vezető voltam.

— Mi vitte önt a csalásokra?

— Kis fizetésem volt s emellett, alig hogy megőszültem, a feleségem megbetegedett.

— Mennyi az, amit eltulajdonított?

— Előbb egy Schwartz nevű ur Hungária részvényeit vittem el.

— Mennyi pénzt csinált ezekből?

— 4000 frtot.

— Mihez nyult még ezenkívül.

— A Kurlander-félerészvényekhez, ameiyeiket elzálogosítottam a Hitelbankban.

— Mennyit kapott ezekre?

— 7000 forintot.

— Hogy jutott ezekhez a részvényekhez?

— Hamisítottam Kurlander aláírását.

— Hova tette az így szerzett pénzeket?

— Részint adósságokat fizettem belőle, részint elköltöttem.

— Mire költött különösen?

— Mulattam az utóbbi időben, cigánynak adtam sokat.

— Hova szökött volt ön?

— Bécsbe.

— Egyedül?

— Egy leánnyal.

— Pedig ön nős?

— Igen, van feleségem.

— És a leányra költötte a pénzt?

— Arra is, de nem sokat.

— Hova ment azzal a leánnyal?

— Prágában, aztán Drezdába.

— Mikor jutott fogságba?

— 1897. október 30-án.

Vaisz Sándor dr. védő: Nemde önmagától jött haza?

— Igen.

— Miért jött haza?

— Bántott a lelkiismeret s önként szolgáltatam át magam a rendőrségnek.

Átányi ügyész: Mikor letartóztatták mennyi pénze volt?

— 1685 forint.

A bíróság ezután kihallgatta a tanukat, akik arról adtak felvilágosítást, hogy Böhm mint követte el a visszaéléseket. Rosner Izidor, aki a vádlottal együtt hivatalnokoskodott, vallja, hogy ő szolgáltatva ki Böhmnek a Kurlander-féle részvényeket. Tette pedig gyanutlanul, mert meghatalmazást és nyugtát mutatott fel. Schönfeld Adolf, a takarékpénztár cégvezetője elmondja, hogy az ezeket megelőzőleg pár nappal Böhm nem volt benn a hivatalban. Akkor ném volt még gyanus, mert irt hogy beteg.

Elnök: Mikor volt ez?

— Szent-István napján.

— Másnap, nemde, ön kerestette Böhmöt.

— Egy tisztviselőt küldtem a lakására, kinek azt mondta volt Böhmnek, hogy beteg a férje. Az ezt követő napon sem jött be az intézetbe, aztán hétfőn hallottuk, hogy megszökött.

Ifj. Hoffmann Károly, mint a Hitelbank tisztviselője volt az, ki átvette volt a magát Schwartz Ferencz néven bemutató vádlottól a letétbehelyezett részvényeket Schwartz Ferencz tanu, akié a részvény egy része volt, kárt nem szenvedett, mert a takarékpénztár rendezte a dolgot. A vádlottat különben nem ismeri, soha sem látta.

A bizonyító eljárás során még Kurlander Ignác és Barta Arthur tanukat hallgatják ki, azután konstatalta az elnök, hogy Böhm egy levélben, mely megnyugtató válasz volt, a részvények iránt tudakozódó Schwarcznak a Benke Gyula vezérigazgató és Tenczer Pál igazgatósági tag aláírását is hamisította.

Erre a perbeszédnek bővetkeztek.

Átányi dr. kir. alügyész a vádlott szigorú megbüntetését kérte, míg Vaisz Sándor dr. védő az enyhítő körülmények figyelembe vételét kérte.

A törvényszék 2 okirathamisításban bűnösnek mondta ki Böhm Mátvást s reá n egyedfél évi fegyház büntetést mért. Az elítelt és védője, valamint a kir. ügyész is fellebbezett.

A spanyol—amerikai háborúhoz.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) A spanyol—amerikai háboru kérdése — úgy látszik — eljutott a döntő válság stádiumához. Madridból kelt távirataink legalább ezt sejtetik. Ime a táviratok:

Madrid, április 1. (Saját tud. táv.) A minisztertanácsnak a rekoncentradók támogatására fordítandó 3 millió pesete hitel ügyében hozott határozatát a regenskirálynővel közölték, aki kifejezte azt a szándékát, hogy az ő elnökle alatt hölgybizottságot akar alakítani, melynek feladatává a Kuba-szigetekre az elhagyott gyermekek nevelését teszik. Az esti lapok tartózkodóan nyilatkoznak. Néhány azt

hiszi, hogy a válság döntő pillanata elérkezett.

Madrid, április 1. (Saját tud. táv.)
A Fabra-ügynökség jelenti: Általában azt hiszik, hogy a spanyol kormány és az amerikai egyesült államok közt megegyezés jött létre, amely a »Maine«-kérdésre, továbbá a koncentrációkra és a szükséges eszközökre vonatkozik, hogy Kuba szigetén tartós békét biztosítsanak. Azt mondják, hogy a kubai kormány Blanco marsall is a spanyol kormánnyal teljesen egyetértőleg dolgozik a béke helyreállításán. Ebből kiindulva jól értesült körökben biztosítottak tartják a békét, ha csak felül nem kerekedik a washingtoni kongresszus szenvedélye és az amerikai lapok túlhajtottlármaja Mac Kinley elnök ellen, dacára annak, hogy az elnök ebben a válságban eddig a legnagyobb higgadságot és korrektéget tanúsította. A spanyol kormány mindent el fog követni a béke főtartására anélkül, hogy a nemzeti méltóság és a spanyol terület integritásának megóvásán kívül más tekintetek vezérelnék.

Madrid, április 1. (Saját tud. táv.)
A flotta szaporítása érdekében tartott tegnapi színházi előadáson jelen volt a regens királyné is, akit a közönség frenetikus óvációkban részesített. A királyné eltávozásakor még kétszer tért vissza a páholyba az óvációk következtében. A hazafias ünnepe semmi sem zavarta. Hir szerint ez előadás jövedelme meghaladja az 1 milliót.

Páris, április 1. (Saját tud. táv.)
Az itt megjelenő »New-York Herald« jelenti New-Yorból: hogy Spanyolország 24 órai időt kért és kapott a döntésre. Mac Kinley elnöknek sikerült a kongresszus beleegyezését megnyernie, hogy jövő hétfőig diplomáciai eszközökkel tegyenek kísérletet. Csak Kuba függetlensége gátolhatja meg az Egyesült Államok közbelépését. Spanyolország választát mára várják. Ha Spanyolország Kuba függetlenségét meg nem adja, hétfőn ultimatumot fognak hozni intézni.

Legvégül pedig legutoljára érkezett távirati értesülésünk úgy szól, hogy a kongresszus most már hétfőn megizeni a háborút.

Előfizetési felhívás!

Az új negyedév küszöbén bizalommal lépünk olvasóink elé s kérjük, támogassák tovább is munkánkat, törekvésünket.

Programra, hangzatos ígéretekre nincs szükség. Lapunk iránya ismeretes mindenki előtt. Isten, király, haza a mi jelszavunk. A hazafias és keresztény elvek védelme a célunk. Pártoktól, klikkektől függetlenek vagyunk.

A szocializmus rohamos terjedése arra int bennünket, hogy a társadalmi bajok tanulmányozására nagy gondot fordítsunk. Eddig is éber figyelemmel kísértük nemcsak ezt a mozgalmat, hanem az ipar és közgazdasági életnek minden nyilvánulását, lesz gondunk reá

a jövőben is. A főváros és a vidék első rendű írói tollából származnak széles körben feltűnést keltett cikkeink.

Lapunk élénkítésére mindent elkövetünk. Távirati rovatunk, országgyűlési tudósításunk bármely vidéki lappal kiállja a versenyt.

Tárczáink előkelő színvonalon állnak, érdekesen, elevenen vannak írva, de a jó ízlést sohasem sértik. Közkeletű tárczáirónk gárdája napról napra növekedik.

Előfizetőinknek mindjobbán gyarapodó tábora, lapunk befolyásának növekedése, jele annak, hogy a közönség felkarolja és támogatja azt az irányt, melyet nem magánérdek, hanem a közérdek vezet.

A »Tiszántul« az országnak egyik legolcsóbb napilapja. Előfizetési áraink a következők:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyed évre	2 frt — kr.
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyed évre	2 frt 50 kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	12 frt — kr.
Negyed évre	3 frt — kr.

UJDONSÁGOK.

Felkérjük előfizetőinket kiknek előfizetése a hó végén lejárt, annak mielőbbi szíves megújítására, nehogy a szétküldésben fennakadás történjék.

TÁJÉKOZTATÓ.

- Április 2. Közegészségügyi bizottság ülése a városházán d. u. 1/4 órakor.
- Április 2. A koldusápoló egyesület közgyűlése d. u. 5 órakor.
- Április 3. Szilgigeti-társaság közgyűlése, a városházán d. u. órakor.
- Április 3. A 48-as kör választmányi gyűlése d. e. 11 órakor.
- Április 3. A »Biharmegyei Népkövelési Egyesület évi közgyűlése d. e. 11 órakor a megyeházán.
- Április 3. A régészeti egyesület vál. gyűlése amegyeház kistermében délelőtt 11 órakor.
- Április 4. Megyei közigazgatási ülés d. e. 10 órakor.
- Április 7. Mezőgazdasági szakbizottság ülése d. u. 4 órakor a városházán.
- Április 11. Az 50 éves évforduló ünnepe s rendkívüli városi közgyűlés.

* **Husvétli szt. gyakorlatok a főgymnasiumban.** A helybeli főgymnasiumban ma délelőtt kezdődnek meg a szokásos husvétli szt. gyakorlatok. Öt elmélkedés lesz, kettő ma, kettő holnap, s egy hétfőn reggel. A tanulók holnap délután végzik a husvétli szt.-gyónást és hétfőn reggel az utolsó elmélkedés után áldozni fognak a premontrai-rend templomában.

* **A budapesti katolikus kör** tartja utolsó felolvasását ma, szombaton este 6 órakor a kör helyiségében (Molnár-utca 9.) Ez alkalommal dr. Giesztrein Sándor győri kancnok tart felolvasást a »keresztény nevelésről«. Felolvasás előtt és után egyházi zenedarabokat fognak előadni.

* **Közigazgatási ülés.** Biharvámegye közigazgatási bizottsága hétfőn, április hó 4-ikén délelőtt 10 órakor tartja rendes havi ülését.

* **Április 11-ikének megünneplése.** Az 1848-iki nagy események hivatalos megünneplésére tudvalevőleg április hó 11-ikét tűzték ki, a mikor a nemzet örömeiben király ő Felsége is osztozik s részt vesz az ünnepélyen, a melyet az 1848-iki törvények szentesítésének emlékére rendeznek a fővárosban. Az emléknapot az egész országban megünneplik. Nagyváradon is méltó fénytel ülik meg a 48-iki törvények szentesítésének 50 éves fordulóját. Dr. *Bulyovszky* József polgármester felkérte

dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornok-püspököt, hogy április 11-én délelőtt 9 órakor a székesegyházban ünnepélyes szent misét tartson, a melyen a hatóságok, testületek, intézetek, iskolák részvesznek. — Délelőtt fél tizenkét órakor a városházán rendkívüli diszgyűlés lesz, a melyre meghívják a város két diszpolgárát: dr. *Schlauch* Lőrincz bíbornokot és dr. *Nogall* János felsz. püspököt, valamint a város képviselőjét *Sissa* Kálmánt. A közgyűlésen a megnyitó után méltató beszéd lesz a nagy időkről.

A közgyűlés ügyében a függetlenségi 48-as párt értekezletet tart, melyre a következő meghívót boesátották ki:

Van szerencsém a nvaradi függetlenségi s 48-as párt választmányát f. ápril évi hó 3-ik napjának d. e. 11 órájára a párt helyiségében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni.

Tárgy:

A főispán ur által folyó évi s hó 11-ikére össze hitt rendkívüli törvényhatósági ülés megbeszélése.

Szokolay Tamás,
alelnök.

* **Vértessy Sándor Budapesten.** Vértessy Sándor, a budapesti kir. ítélő tábla elnöke Fiuméből, az ottani kir. törvényszék ügymenetének és ügyvitelének megvizsgálása után Budapestre visszaérkezvén, a mai napon ismét átvette a kir. tábla vezetését.

* **A honvéd huszárlaktanya építése.** A honvéd-husár laktanya építő vállalkozója: Szt. a r i l l Fereacz építész, tudvalevőleg fel volt tartva a munkálatok megkezdésében, mert noha az egészségügyi laktanyának ez évi október havára kellene kész lenni, a miniszter csak márczius 18-án küldte le jóváhagyva a terveket és a szerződést. Így a vállalkozó egy teljes hónappal többet elvesztett. A munkálatok különben már teljes erővel folynak; az egész laktanya területén a földmunkálatok készen vannak; az alapozási munkálatok is készen lesznek pár nap alatt. Az építésre felügyelő-bizottság, a polgármester elnöke alatt tegnap ülést tartott. A kiviteli terveket jóváhagyták. A földmunkálatokra vonatkozó kereseti kimutatást kiutalványozták. A vállalkozó egy kérvényt adott be, a melyben tekintettel arra, hogy a miniszter intézkedése folytán egy hónappal többet vesztett, kéri, miszerint október elseje helyett november elsőre fejezhesse be teljesen a laktanya építését. A tanács a kérelem tárgyában felir a honvéd-imi miniszterhez, hogy ha lehetséges, az elhelyezést október hónapban más férőhelyen fogantassák.

* **A tavaszi árvizek ellen.** A mikor a vándormadarak megérkeznek, pontosan megjön a miniszter leirata a tavaszi árvizek elleni védekezés tárgyában. Tegnap érkezett meg a leirat Biharvámegye és Nagyvárad hatóságához. Részletes útbaigazítás ez, hogy a tavaszi árvizek beállta esetén a hatóságok fejének, polgármesternek, alispánnak, főszolgabírónak miként kell eljárni. Együttal a vasutakhoz is megérkezett a rendelet, árviz esetén mihez tartassák magukat.

* **Az osztrák kvóta deputáció elnökévé** mint halljuk, B e e r dr.-t választották meg utólag, akinek működése elé nagyon jóhiszemű várakozással tekintenek az összes politikai körök.

* **Ujtás az államszámviteltani vizsgánál.** A m. kir. pénzügyminiszterium közhírré teszi, hogy a Budapesten működő államszámviteltani állami vizsgáló bizottság előtt vizsgálni kívánóknak pályázati kérvényöket ezentúl Baróthy Ede pénzügyminiszteri osztálytanácsosnál kell benyújtani.

* **Török Károly meghalt.** Tegnap egy rövid távirat érkezett Budapestről, amely hírül hozta, hogy T ö r ö k Károly, nagyszalontai kir. járásbíró tegnap Budapesten a S c h v a r c z e r féle intézetben meghalt. A halál híre nem jött váratlanul, már hónapok óta várták a derék

és kiváló szorgalmas hivatalnok halálát, akit néhány hónappal vitték fel Budapestre gyógyíttatni — de hiába. A gyászír mindenütt mély részvétre talált, úgy a bírói, mint az ügyvédi karban, mert mindenki becsülte a derék járásbíró, a ki minta képe volt a hivatalnokoknak. A halottat valószínűleg haza fogják szállítani és Nagyszalontán helyezik majd örök nyugalomra.

A Nagypiac-tér tisztítása A városnál elkövetett sár- és kavics-panama egyik része arra vonatkozik, hogy nagy összeggel megkaszították a várost, mert távol eső szőlőkbe hordták napi 4 frttal fizetett szekerek a sarat és más szemetet a Nagypiacról, a helyett, hogy közelebbi helyre szállították volna. — Most ismét nagy takarítást végeznek a Nagypiaczon. A nagymennyiségű sarat és trágyát a Komendáns-rétre hordják. Komlóssy József szigorú felügyelet alatt házilag teljesíteti a munkálatokat, ami bizonyára sokkal kevesebbe fog kerülni, mint az eddigi rendszer.

Ad vocem Gyires. Vagy négy nappal ezelőtt leközlöttünk egy tudósítást, a mely Gyires községről szól és szól az ottani közállapotokról, mint nem kávéházi állapotokról. Erre a hírünkre válaszképpen kaptunk egy terjedelmes levelet, a melyben czáfolatok vannak, sokak, de nem elengedők. Helyesbítjük a közvéleményt, de helyesbítjük a levél tartalmát is. Gyiresen nagy a nyugalom és békesség — de gyakorta verekednek. Gyiresen nincs szocializmus — csak szocialista gyűlés volt. Légből kapott valótlanság, hogy Gyiresen csendőrök volnának — csak éppen bekukkantott egy járőr a községbe, körültekintés iránt. Nem áll, hogy súlyos testi sértés esett volna Gyiresen, — mert a gyiresi ember csak is akkor súlyosan — sérült, ha holtan marad a verekedés színhelyén. S nem áll, hogy szükség volna olyan erős csendőrségre Gyiresen, — de tényleg szükség van, a vidék érdekében. Elismerjük, hogy a nép és hitoktatók és lelkészek hazafias szellemük és hogy soha jobbkor nem működhetnek közre a nép felvilágosításában és a hazafias közérzés ápolásában mint most, de még abból nem következik, hogy tudósítónk híret valótlanságnak jelentsük ki azért, mivel a mondott és röviden ismételt érvekkel ráczáfoltak. Igaza van a levél írójának, mikor közlése jó hírnevéért sikra száll, de meg kell engednie, hogy sok dologban nekünk is igazunk van, mikor igazunk van. Már aztán, hogy Gyiresről van-e szó, vagy más községről, ez nem változtat e dolgok állásán. — Sőt még az sem, ha Gyiresen a korezmában csupán ménlőről tárgyalnak, — a melyet elég drágán vett meg a t. közönség.

Penzionált honvéd százados. L a n g Ignác n. várad 4. honvéd gyalogezredbeli helyi alkalmazású századosnak, akit saját kérelmére most penzionáltak nyugalomba helyezése alkalmával Ő Felsége a czimzetes őrnagy i jellegű díjmentesen adományozta.

Járványos betegségek Biharmegyében és Nagyváradon. Az elmúlt márczius hó második felében Biharmegye területén a fültömirylob 17 esetben fordult elő. A bökhurt 10 esetben lépett fel. A kanyaró Gyires községben nagyobb mértékben lépett fel s 63 esetben konstatálták; 2 gyermek meghalt. A többi községekben 22 kanyaró megbetegedés fordult elő 1 halálozással. A vörheny a fél hónap alatt 4 esetben lépett fel, 1 halálozással. — A difteritis Nagyszalontán 1 esetben fordult elő. A hasihagymázat szörványosan több községben konstatálták. — Nagyváradon a fél hónap alatt hasihagymában 1 nő betegedett meg. A vörheny 5 esettel szaporította az 5 régebbi betegedést. Difteritisben 1 gyermek betegedett meg s meg is halt. A kanyaró 13 esettel szerepel a 7 régi betegedeten kívül; gyógyult 13, meghalt 2.

Fegyelmi vizsgálat Galovits Viktor ellen. A budapesti kir. ítélőtábla, mint fegyelmi bíróság a következő idézést bocsátja ki: Dr. Galovits Viktor budapesti kir. törvényszéki albiró ellen a közvádli budapesti kir. főügyész panaszt emel a miatt, hogy a nevezett albiró hivatalából, sőt hivatali székhelyétől már hosszabb idő óta jogtalanul távol van, tartózkodási helye ismeretlen, továbbá, hogy a hírlapokban meg-

jelent közlemények a nevezett albirót közbotrányt okozó tényekkel vádolják. E panasz következtében a kir. ítélőtábla, mint fegyelmi bíróság dr. Galovits Viktor budapesti kir. büntető-törvényszéki albirót felhívja, hogy az ellene emelt fegyelmi panaszra az 1871. VIII. t.-czikk 39. §-a értelmében nyilatkozzék, e végett az idézésnek a hivatalos lapban harmadizbeni közzétételétől számítandó 30 nap alatt a fegyelmi bíróság előtt Budapesten, a budapesti kir. ítélőtábla hivatalos helyiségében személyesen jelentkezzék, vagy részére kinevezett ügygondnokot, dr. Horánszky Dezső budapesti ügyvédet ügyének védelmére felhozható adatokkal lássa el, mert ellenesetben a további intézkedés enélkül foganatosítottatik és a fegyelmi bíróság a további tárgyalást a nevezett ügygondnokkal fogja megtartani.

Rituális vérvád Zólyomban. A csöndes Zólyomnak — mint a »Pesti Hírlap«-nak írja egy szemtanú — a napokban nagy szenzációja volt. Hétfőn délután két 3 éves kis fiu játszott a régi vár alatt. Estefelé csak az egyik jött haza. A szülők, kiknek a gyermekük nem jött haza, keresni kezdték, de eredménytelenül: a gyermek nem volt sehol. Kedden reggel egy, ott a régi vár tövében lakó Friedman Lipót nevű korcsmáros arra ébredt fel, hogy a korcsmája előtt az egész város népe összegyűjt, körülfogták házat s óriási lármával, kiabálással egyre hangoztatták, hogy Friedman ölte meg a gyermeket, a vér kellett a husvéti ünnepekre. Tanuk akadtak, akik látták Friedmant nevével este 10 órakor a pinczébe menni. Friedman a gyermeket vezette, kinek feje be volt kötve, a a neje pedig az égő gyertyával világított. A dolog egész zűrzavarba fordult. Végre megérkezett a városi kapitány, egy rendőrrel és egy őrrel. Bement Friedmanhoz és így szólította meg: »A törvény nevében feleljen arra, hogy hova tette a gyermeket?« Miután Friedman a fiúról semmi felvilágosítást nem tudott, hozzá fogott a kereséshez s földülták a házat és pinczét. Daczára a kapitány rendkívüli erélyességének, semmi hullarészt sem talált. Eoszankodva fordul Friedmanhoz és azt mondva: »majd én magukat megtanítom,« ott hagyták Friedmant és távoztak mind a hárman. Leírhatatlan a botrány, ami azután következett. Midőn már a zendülés rendkívüli dimenziót öltött egy asszony haza hozta a gyermeket; ott találta a vár másik oldalán, egy kiszáradt kutban. A gyerek ott volt éjelen át, de a kiabálását nem hallották. Ha a gyermeket nem találják meg, úgy Friedmannak meg kellett volna szoknie egész családjával. Mert a derék kapitány egy lépést sem tett, hogy Friedmant megvédje vagy a felbőszült népet lecsillapítsa.

Mit beszélsz te suszter inas? Tegnap délután a nagypiaczon két suszter inas összeverekeedett s a verekedésnek a vége az volt, hogy az egyik a másiknak kiütötte három fogát. Klopcsa Józsefnek és Fridmann Aronnak hívják ezt a két fiút, akik egy ideig békésen árultak egymás mellett a piacon, azonban később valami csekélységen összevesztek s a veszekedés közben Fridmann egészen büszkén oda vágta a szemébe Klopcsának: — **Mit beszélsz te suszter inas?** Erre a szóra minden, vér az arcába szökött Klopcsának, felkapott egy kaptafit és azzal neki ment Fridmannak és a kaptafával kiütötte három fogát. A véres tett színhelyén csakhamar megérkezett a rendőrség, a ki a két heves fiatalt bevitte a rendőrségre.

Garázdalkodó szerb rablóbandák. Két rémes gyilkosságról veszünk hírt, mindkettő Bolgár környéken történt. Két osztrák származású családot, egyiket Stancevic s-nak, másikat Kolarovic s-nak hívták, gyilkoltak le a Heinduk-ok néven ismert vakmerő rablóbandák. A házat pedig kirabolva, porig égették.

Névváltoztatás. Fleischer József nagyvárad postatiszt vezetéknévét »Mészáros«-ra változtatta.

Meglopott földművelő. Csütörtökön hajnalban Szent-Jobbon, K a b u l a Mitru földművelőt ismeretlen tettesek kirabolták, K a b u l a nem volt oda haza, bent járt Váradon s így

távollétében történt a dolog. A tettesek elvittek magukkal 30—40 frt készpénzt és vagy ugyanannyi értékű holmit. A tetteseket a csendőrség nyomozza, azonban eddig eredmény nélkül, mert semmi nyomok sem maradt, ami utbaigazithatná a csendőrséget.

Tűz. Tegnap hajnalban Fekete-Bátorban leégett Ostutbe Mitru gazdának a nádfődeles háza. A kár 200 frt körül van. A tűz a káros gondatlanságából keletkezett, aki ellen a feljelentést megtették.

Elveszett. Tegnap délután a Fő-utcán elveszett egy pénztárca, amelyben öt frt és egy emlékpénz volt. A megtalálót kéri ez elvesztő, hogy a reá nézve ugys csekély értékű emlékpénzt juttassa a rendőrséghez, míg a pénzt neki ajándékozza.

Figyelmeztetés! Van szerencsém a n. é. vevőközönséget azon körülményre felhívni, miszerint új kalap, cipő uri divatúru üzletem tekintet nélkül, hogy az isr. ünnepek közbe esnek a n. é. vevőközönség rendelkezésére vasárnap délig bevásárlás czéljából nyitva marad. Kérve szives pártfogásukat vagyok kiváló tisztelettel Eigner Ede.

126 1-3

Kérem a n. é. vevőközönséghez! Miután jövő hét csütörtökön, pénteken és szombaton üzletem zárva lesz e körülményre bátor vagyok b. figyelmét felhívni és tisztelettel kérni, miszerint a husvéti ünnepekre nálam szándékolt bevásárlásait cipő, kalap, férfi divat és minden e szakba vágó cikkekben a megelőző napokban kegyeskedjék eszközölni. Teljes tisztelettel Leitner Lázár, Zöldfa-utca Zöldfa kávéházzal szemben.

EGYESÜLETEK.

Az orvos-egylet szakülése. A biharmegyei orvos-gyógyszerész egyesület tegnap délután dr. Konrad Márk elnökle alatt tartotta rendes havi szakülését. A mult ülés jegyzőkönyvének bitelesítése után dr. Konrad Márk néhány érdekes szülészeti esetet adott elő. Utána Sternthal Sándor gyógyszerész olvasott fel arról, hogy a közönségből nagyon sokan egyes ismert szereket, mint pl. az antipirin, mákszőrp stb. orvosi rendelet nélkül kívánnak, holott ezeket csak orvosi rendeletre volna szabad kiadni. A gyógyszerészek, hogy a folytonos zaklatástól szabaduljanak, kénytelenek ezen szereket kézileg kiadni. E tekintetben az orvosi kar tehetne a legtöbbet. — Végül az illető főorvosok terjesztették be jelentéseiket Nagyvárad-város és Biharmegye márczius havi közegészségügyi állapotáról. Nagyvárad-város közegészségügyi állapota kedvezőbb volt márcziusban, mint február hóban.

A régészeti egylet gyűlése. A biharmegyei és nagyvárad régészeti és történeti egylet f. hó 3-án délelőtt 11 órakor a megyeház kistermében vál. ülést tart. **Tárgy:** Folyamodás az országos segélyben való részesülésre. Folyó ügyek.

Erkölcsmemesítő egyesület. Bihar-Diószegei erkölcsmemesítő illetve ifjuságot kölcsönösen segélyző egyesület alakult. A belügyminiszter az atapszabályokat jóváhagyta.

A Hirsch-egylet gyűlése. A »Báró Hirsch Mór« jótékonyági és önszegélyző egyesület végrehajtó bizottsága április hó 3-án az az vasárnap este 6 órakor a »Zöldfa-szálloda« 1-ső emeletén (22. sz. szoba) ülést tart. Nagyvárad, 1898. április hó 1-én. Rákos Vilmos, a. útkár, Bafaely Sándor alelnök.

IRODALOM.

A katolikus Egyesületek vezetőinek s a katolikus egyesületi élet munkásainak figyelmébe ajánljuk a következő művet: »*Magyarországi Katolikus Egyesületek Évkönyve*« az 1898. évre. Szerkesztette: Gyürky Ödön a »Társulati Értesítő« felelős szerkesztője. Második évfolyam. Ára 50 kr. Nélkülözhetetlen tanácsadó mindazok részére, kik kath. egyesületeket akarnak alapítani vagy azok élén állanak. A munka tartalma a következő: I. A magyarországi kath. egyesületek jegyzéke. II. Utmutatás kath. egyesületek alakítására. Bevezetés. 1. Az alapszabályok. 2. Az alakuló közgyűlés. 3. Az alapszabályok lebélyegzése. 4. Az alapszabályok felterjesztése. 5. Az a bizonyos 40 nap. III. Felvilágosítások. IV. Utmutatás szövetkezetek alakítására és cégjegyzésére. V. Alapszabály-tervezetek. VI. Utmutatás a kath. egyesületek vezetésére. VII. Az egyesületek vezetőinek figyelmébe. — Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, VIII. ker., Pál-utca 7. szám, II. em. Ugyane munka szerzője szívesen küld mindenkinek kívánatra a következő füzetekből ingyen: 1. *Alapszabály-tervezet kath. munkásegyesületek részére*. 2. *Katolikus Népkönyvtárak*. Utmutatás a kath. népkönyvtárak felállítására, berendezésére és kezelésére.

— **A közelgő husvétii ünnepek** alkalmából mint legszebb, legkedvesebb ajándékot ajánljuk a közönség, különösen a keresztény családok figyelmébe Gyürky Ödön »*Ujabb Kölleményeit*«, mely vallásos szellemű tartalmánál, pompás kiállításánál fogva legalkalmasabb ajándék nőknek, fiatal leányoknak, fiúknak. Ára diszkrétésben 1 frt 50 kr. Kapható szerzőnél: Budapest, Pál-utca 7. szám II. emelet 37.

Igazságszolgáltatás.

Párbajozó vívómesterek párbaja. Még 1894. őszének egyik éjjelén történt a fővárosban, hogy két ősmert vívómester: Sztraka y Norbert és Fodor Károly kardpárbajt vívtak. A párbajra tudvalevőleg hosszú időn át tartó ellenségeskedés és hírlapi polemia szolgáltatott okot. A budapesti kir. törvényszék párviadal vétsége miatt 8—8 napi államfogházra ítélte a verekedő feleket, s ezt az ítéletet helyben hagyta később a kir. tábla is. A Curia Losonczy Ödön kuriai bíró előadása alapján ma helyben hagyta a tábla ítéletét.

TAVIRATOK.

A király útja.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) Ő felsége tizedikén Budapestre érkezik. Tizenkettedikén Bécsbe megy, 19-én Gizella fhgnő ezüstlakodalmára Münchenbe utazik. Onnan a szász király 70-ik születése napjára Drezdába megy, mely után királynénkat látogatja meg Kissingenba.

Véres szocialista zendülés.

Nap-nap után arról kapunk tudósítást az ország minden részéből, hogy a csendes, dologszerető magyar nép lelketlen izgatók lázításaira hajtvva, a törvény közegei, vagy munkaadói ellen fordul és megfélemlézve magáról, halált-megvetve áll a csendőr-szurony elé.

A ma esti órákban ismét egy szenzációs zendülésről kaptunk távirati tudósítást:

Toba, ápril 1. (Saját tud. távirata.) Ma nagy lázongás ütött ki a nép között. A még eddig ismeretlen bujtogatók

által félrevezetett lakosság lecsendesítésére csendőrség vonult ki, de a fanatizált tömeg nem hátrált a csendőrség látára sem, *sőt ellenők fordult.* Ekkor a nyolcz csendőr *sortüzet adott,* mire a feldühödt tömeg *egy csendőrt leszart.*

A lázongók közül *öten meghaltak. Hatan életveszélyesen, tizenketten pedig könnyebben sérültek meg.*

A csendőrség végre hátrálni volt kénytelen a nép elől és a község házába menekült, melyet a nép körülvelt és felakart gyújtani.

A felizgatott népegy része összeszedte halottait és sebesültjeit, elszállítva a helyszínéről. Majd lovasfutárokkal hivták az »*elvtársakat*« segítségül Kikindáról, Kisoroszról, Torda és Bazahidáról.

Ma két század huszárság ment a megvadult nép lecsendesítésére.

Több elfogatás történt.

Az 1854. államsorsjegyek huzása.

Bécs, április 1. (Saját tud. táv.) Az 1854. államsorsjegyek nyereségnyereményhuzásánál a 100,000 frtos főnyeremény a 42 sorozat 18 sz. sorsjegyére, a 10,000 frtos nyereség pedig a 3746 sor 12 sz. sorsjegyére esett. A többi kihuzott sorsjegy mindegyike 300 frtot nyert.

Elbocsátott kincstárnok.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) Pretoriából írják: Gregorwosky ujonnan kinevezett főbíró, tegnap tette le az esküt. Malherbet a második néptanács elnökét, kincstárnokká nevezték ki Boskoff helyébe, a ki tegnap azzal a kérdéssel nyújtotta be elbocsátási kérvényét, hogy miért követelik visszalépését.

Kubai helyzet.

Budapest, április 1. (Saját tud. távirata.) Párisból írják: A Havas-ügynökség jelentő Washingtonból, hogy a Woodfort követhet tegnap küldött jegyzéket az idegen kormányokkal is közölték.

A londoni kincstári hivatal jelentése.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Londonból írják: A kincstári hivatal jelentései szerint az egyesült királyság bevételei a márczius 31-én végződött pénzügyi évben 2.664,119 font sterling tiszta szaporodást mutatnak.

Az orosz ezred küldöttsége királyunkhoz.

Budapest, április 1. (Saj. tud. táv.) Pétervári lapok jelentik, hogy Ferencz József császár és király uralkodói jubileumára valamennyi orosz ezred, melyeknek ő Felsége a tulajdonosa, küldöttségeket fog menesztetni.

Amerika pénzpiacjáról.

New-York április 1. (Saj. tud. táv.) A kormány pénztárainak bevételei márcz. havában 3295,8750 dollárt. — Kiadásai pedig 3190,9000 dollárt tettek ki. Ujabb 1.000000 dollár aranyat rendeltek behozatalra. Az arany összes behozatala szerint 36180000 dollár.

A nyelvrendeletek ügyében.

Bécs, április 1. (Saját tud. táv.) Az elnöki bejelentések között van Herold, Pacae és társaiknak a Gautsch-féle nyelvrendeletek megváltoztatására vonatkozó sürgős indítványa, mert a cseh korona országai valamennyi államhivatalnokának mindkét tartományi nyelvet birnia kellene.

Blanco és a parasztok.

Budapest, április 1 (Saját tud. távirata.) Havannából írják: A hivatalos lap Blanco tábornagy rendeletét közli, a mely megszünteti a parasztság koncentrációját és megengedi nekik, hogy munkájukhoz visszatérjenek.

A görög követ és a Porta.

Konstantinápoly, április 1. (Saj tud. táv.) A görög követ jegyzéket nyújtott át a portának, a mely az angol nagykövet jegyzékéhez hasonlóan tiltakozik a rakodó-társaságok megadóztatása ellen. A francia nagykövet a portához intézett jegyzékében kártérítést követel azokér a károkért, a melyeket Anatoliában az egyházi intézmények az örmény mézárások idejében szenvedtek.

A fokvárosi választás.

Budapest, április 1, (Saját tud. táv.) Fokvárosból írják, hogy a választások eredménye most már teljesen ismeretes. 13 haladópartit, az Africandek-szövetségnek 10 tagját és 1 pártönkivülit választották meg a törvényhozó tanácsba.

Angol hajók Kinában.

Budapest, április 1. (Saját tud. táv.) Sanghaiból írják: A »Pwerful«, »Grafton«, »Nrreissu« és »Iphignia« angol hadihajók márcz. 29-én Csifuba érke. tek.

KÖZGAZDASÁG.

Sorsolás. A *tisza-szegedi m. kir. nyereségnyeremény-kölcson* sorsjegyének 46-ik kisorsolása ma délelőtt történt a m. kir. lottó-igazgatóság hivatalos helyiségében, mely alkalommal a következő sorozatszámot huzták ki: 10, 156, 166, 276, 283, 903, 668, 678, 749, 771, 1105, 1436, 1724, 1769, 1850, 2089, 2103, 2291, 2486, 2567, 2701, 2791, 3080, 3138, 3398, 3936, 4043, 4071, 4110, 4125 és 4197. — Ezekből nyerte a főnyereményt 100,000 frttal sorozatszám 156, nyerőszám 81, 1000—1000 forintot nyertek: 166—55, 771—14, 1724—2, 2291—37 és 4071—62. A fenti 31 sorozatszám többi nyerőszámai egyenkint 120 frtot nyertek.

TOZSDE.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Gabonatözsde.

Készaru buzában az irányzat szilárd volt.

Határidők.

Budapest, április 1.	
Buza őszre	12.17
Buza tavaszra	12.58
Tengeri	5.24
Rozs őszre	8.68
Zab őszre	6.62

Értéktözsde.

Az irányzat szilárd. Budapest, márcz. 1.

Osztrák hitel	364.3/4
Magyar hitel	882.1/4
Allamvasut	841.3/4
Déli vasut	406.1/4
Rimamurányi	253.1/2
Magyar jelzalog	255.—
Magyar leszámítoló	252.1/2

Iparbank	—	—	—	—	101.25
Budapest közuti	—	—	—	—	404.—
Kereskedelmi bank	—	—	—	—	1404.—
Villamos vasút	—	—	—	—	276.—
Salgótarjáni	—	—	—	—	623.—
Waggon-kölcsön	—	—	—	—	583.—

Bécs, április 1.

Az irányzat szilárd.	—	—	—	—	—
Osztr. hitel	—	—	—	—	864.—
Magyar hitel	—	—	—	—	374.½
Allamvasút	—	—	—	—	311.—
Birodalmi márka	—	—	—	—	58.76

Hivatalos arfolyamok

budapesti áru- és értéktőzsde 1897. márczius 1-én.					
Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	—	121.50
Magyar koronajárdék	—	—	—	—	99.20
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4½%	—	—	—	—	119.25
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2½%	—	—	—	—	100.45
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	—	122.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4½%	—	—	—	—	97.50
Italmé és jog megváltási kötvény	—	—	—	—	100.60
Horvát-szlávon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	—	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	160.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy-kölcsön	—	—	—	—	—
Osztrák járadék papírbán	—	—	—	—	102.—
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	—	100.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	—	122.25
Osztrák korona járadék	—	—	—	—	102.—
1860. osztrák államsorsjegyek	—	—	—	—	143.75
Osztrák magyar bankrészvény	—	—	—	—	920.—
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	—	374.50
Osztrák hitelintézeti részvény	—	—	—	—	364.20
Páris vista	—	—	—	—	341.25
20 márkás arany	—	—	—	—	951.—
Német birodalmi márka	—	—	—	—	587.2½
London vista	—	—	—	—	120.45
Páris vista	—	—	—	—	47.60
20 márkás arany	—	—	—	—	11.74

A szerkesztőért felelős.

Dr. VUCKICS GYULA.**RITTER RICHÁRD**

czukrászdája

NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Vagyok bátor a n. é. közönség szives
figyelmét felhívni a közeledő **húsvéti**
ünnepek alkalmára és dús választéku
kiállítást rendeztem alkalmi készletből,
ugymint: tojás 3 krtól feljebb, minden-
féle bonbonierek diszes kivitelben, mely-
nek szives megtekintésére a közönség
figyelmét kérem.

Továbbá nagy választékban kaphatók
naponkint friss saját készit-
ményü Kugler-süteményeim, ugy-
szintén **czukorkáim** és **liquerjeim**.
Pontosan és a legmagasabb igényeknek
megfelelően szállítok: **ünnepi diós,**
mákos, tejes kalácsot.

Bátorkodom egyuttal a n. é. közönség
b. figyelmét az egyedüli nálam kapható
spanyol palaczkos boraimra és fran-
czia pezsgőimre felhívni.

Nagyra becsült megrendeléseiket és
pártfogásaikat alázattal kéri

Ritter Richárd,

114 4-10 czukrász Nagyvárad, Bémer-tér.

Sürgőnyczim: Ritter czukrász. Telefon összeköttetés.

Erődi H. czukrászata

Nagyvárad Fő-utca.

Elvállal és pontosan teljesít, ugy
helyben, mint vidéki mindenféle szakmá-
jába vágó megrendeléseket

mérsékelt árak mellett.

Vidéki rendelések gondos csomagolás
és pontos szétküldés következtében rendes
időben és sértetlen állapotban érkeznek.

**Párisi desszertek á lá Kugler és disz-
bonbonierek ugyanott kaphatók.**

Ugyanott **húsvéti czukor** és
**selyem-, plüs-, és atlasz-diszto-
jások 3 krtól 10 forintig kap-
hatók.**

116 5-10

HUSVÉTI ÜNNEPEKRE.

**Legszebb czukor, selyem és plüche tojások. Bonbonierek,
legnagyobb választékban.**

— Czukorkák, csokoládé desszertek. —

Kugler sütemények és czukorkák egyedüli elárusítása.

Valódi prágai sódar 2½-3 kilós kaphatók

Diósy Ödön csemege üzletében

124 1-6

Nagyvárad, Bémer-tér.

Nagyvárad-Szóllósi Gőz-Sörgyár

Pecze-Szóllós (Nagyvárad mellett.)

Van szerencsénk a n. é. fogyasztó közönségnek a földénkben készült **kitünő minőségű, erősen főzött és**
megfelelőleg érlett

László- és Márcziusi sört

ajánlani.

Tekintve, hogy az ősz folyamában tetemes költséggel nagy szabásu és kitünő rendszerű **új ászok és jégpin-
czét építettünk,** azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden tekintetben kifogástalan, kitünő termékünkkel a leg-
messzebb menő igényeket is kielégíthetjük.

Megrendeléseket úgy hordók, mint 50 palaczkot tartalmazó ládákban közvetlen gyártelepünkön **Pecze-Szól-
lósön (Nagyvárad mellett)** avagy városi irodánkban Nagyváradon fogadunk el.

Nagyvárad-városi vevőinknek a sört saját fogatunkon házhoz szállítjuk.

106 4-15

Árjegyzékkel kívánatra kézséggel és bérmentve szolgálunk.

Kérve a n. é. közönségnek további szives pártfogását, maradunk szolgálatára készen.

kiváló tisztelettel

Nagyvárad-Szóllósi Gőz-Sörgyár.

Különlegességek:
Nyakkendők
és
zsebkendőkben.

UJ URI

Patent
BICZIKLI
cipők egyedül raktára.

DIVATÁRUHÁZ.

EIGNER EDE Nagyvárad, Zöldfa-utca.

Van szerencsém a t. czimü közönség nagybecsü tudomására hozni, hogy a Zöldfa-utczában, ifj. Weisz Bernáth czéggel szemben — egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

uri divat és cipő-üzletet

nyitottam.

Raktárom állandó tárháza lesz a legutolsó divatnak megfelelő minden a szakmamba vágó czikkeknak, u. m.

czipők minden kivitelben,
angol és olasz kalapok, nyakkendők, fehérneműek,
satén és selyem ingek,
zsebkendők, harisnyák, esőernyők,
SÉTABOTOK,
francia és angol illatszerek, pénz- és szivar-tárczák,
ing- és kézelő-gombok, keztyűk,
utazó bőröndök és kézi táskáknak stb.
legnagyobb választékban.

Számos éven át e téren szerzett tapasztalataim, valamint olesó bevásárlási forrásaim által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy áruimat, mint

a legjobbat a legjutányosabb árban

bocsáthatom t. vevőim rendelkezésére. — Szolid üzleti elveimmel pedig oda fogok hatni, hogy t. vevőimet mindenkor és minden tekintetben kielégíthessem.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam

Legújabb
angol
KALAPOK.

kiváló tisztelettel

EIGNER EDE.

Valódi
francia
ILLATSZEREK.